

Nr 160.

Kungl. Maj:ts nådiga proposition till Riksdagen med förslag till förordning angående biografföreställningar; gifven Stockholms slott den 10 mars 1911.

Under åberopande af bifogade utdrag af protokollet öfver civilärenden för denna dag vill Kungl. Maj:t härmed inhämta Riksdagens yttrande öfver bilagda förslag till förordning angående biografföreställningar; och vill Kungl. Maj:t, efter emottagandet af Riksdagens svar, företaga den slutliga pröfningen af samma förslag och förordna om utfärdande af författning i ämnet.

De till ärendet hörande handlingar skola tillhandahållas Riksdagens vederbörande utskott; och Kungl. Maj:t förblifver Riksdagen med all kungl. nåd och ynnest städse välbevågen.

GUSTAF.

Hugo Hamilton.

Förslag

till

Förordning angående biografföreställningar.

§ 1.

Hvar och en, som vill offentligen förevisa rörliga fotografiska bilder eller så kallade biografbilder, skall därom göra ansökan i stad hos vederbörande polismyndighet och å landet hos kronofogden eller, där Kungl. Maj:ts befallningshafvande så förordnat, länsmannen; och vare sökanden pliktig, när det af polismyndigheten påfordras, att ej mindre styrka, att den uppgifna lokalen blifvit af ägaren eller innehafvaren upplåten för ändamålet, än äfven om föreställningens närmare beskaffenhet lämna polismyndigheten de upplysningar, denna äskar för att kunna meddela erforderliga ordningsföreskrifter.

Där hinder ej anses möta för det sökta tillståndet, har polismyndigheten att meddela tillståndsbevis. Innan sådant erhållits, vare förbjudet att utlämna inträdeskort, fordra, begära eller mottaga afgift.

Meddeladt tillstånd må återkallas, när helst skälig anledning därtill förekommer.

§ 2.

Visar sig, att föreställning, som omförmäles här ofvan, åsyftar eller innebär något, som strider mot sedlighet eller allmän lag eller föranleder till svårare oordning, eller att af polismyndigheten meddelade ordningsföreskrifter rörande föreställningen icke åtlydas, äge polismyndigheten förbjuda dess förnyande. I nu nämnda fall äfvensom då tillställningen äger rum utan vederbörligt tillstånd eller i strid mot meddeladt tillstånd, eller bland de närvarande uppkommer oordning af svårare beskaffenhet, den där icke genom deltagarnas i densamma aflägsnande kan undanröjas, må föreställningen af polismyndighet inställas eller upplösas; och vare alla de, som församlat sig å stället, pliktiga att, på nämnda myndighets uppmaning, begifva sig därifrån, vid bot från och med 5 till och med 100 kronor för en hvar, som icke ställer sig sådan uppmaning till efterrättelse.

§ 3.

Barn under 15 år må ej lämnas tillträde till biografföreställning, där förevisning äger rum af andra bilder än sådana, som, på sätt här nedan sägs, blifvit godkända till förevisning jämväl för barn, ej heller, där barnet icke åtföljes af målsman, till sådan föreställning, som avslutas senare än klockan åtta eftermiddagen.

Genom tydliga anslag skall utmärkas, huruvida barn äger tillträde till biografföreställning eller icke.

§ 4.

Vid föreställning, som afses i § 1, må ej förevisas bilder, såvida de icke dessförinnan blifvit efter verkställd granskning godkända i den ordning här nedan sägs.

Hvad sålunda föreskrifvits gäller ej i afseende å bilder, som troget skildra nyligen inträffade händelser och förevisas under en tid af högst 10 dagar efter det de skildrade händelserna ägt rum; dock att icke heller dylika bilder må förevisas, innan polismyndigheten godkänt desamma.

§ 5.

Den i § 4 första stycket omnämnda granskning af biografbilder skall för hela riket verkställas i Stockholm af en eller flera utaf Kungl. Maj:t därtill förordnade granskningsmän.

Granskningsman äger af den, som påkallat granskningen, åtnjuta godtgörelse enligt särskild taxa. Denna taxa fastställes af Kungl. Maj:t, som jämväl meddelar närmare föreskrifter i öfrigt angående granskningsmännens verksamhet.

§ 6.

Granskningsman må ej godkänna biografbilder, hvilkas förevisande skulle strida mot allmän lag eller goda seder eller eljest kunna verka förråande, upphetsande eller till förvillande af rättsbegreppen. Bilder, som framställa skräckscener, själfmord eller grofva förbrytelser på sådant sätt eller i sådant sammanhang, att dylik verkan kan åstadkommas, må sålunda icke godkännas.

Till förevisning vid sådan föreställning, till hvilken barn under 15 år lämnas tillträde, må ej heller godkännas bilder, som äro ägnade att skadligt uppjaga barns fantasi eller eljest menligt inverka på deras andliga utveckling eller hälsa.

Bilder af annan beskaffenhet, än nu nämnts, må granskningsman ej vägra godkänna.

§ 7.

Film, som blifvit till granskning godkänd, skall till bevis därom åtryckas med registreringsnummer försedd stämpel, hvarjämte granskningsman skall utfärda intyg öfver godkännandet, innehållande

- 1) namnet på den firma, från hvilken filmen utgått,
- 2) kortfattad beskrifning af bilderna med rubrik och underrubriker, om sådana äro anbragta å filmen,
- 3) uppgift å filmens längd och, om någon del af filmen af granskningsman uteslutits, måttet å filmen efter uteslutningen samt
- 4) det i stämpeln upptagna registreringsnumret.

I stämpeln och intyget skall tillika angifvas, huruvida bildserien blifvit eller icke blifvit godkänd till förevisning vid föreställning, till hvilken barn under 15 år lämnas tillträde.

Intyg, som nu sagts, skall vid anfordran tillhandahållas polismyndighet.

§ 8.

Den, som utan tillstånd eller i strid mot föreskrifterna i meddeladt tillståndsbevis gifver föreställning, som afses i § 1, eller icke ställer sig till efterrättelse af polismyndighet för föreställningen meddelade ordningsföreskrifter eller upplåter lokal för föreställning, som gifves utan tillstånd, böte från och med 10 till och med 500 kronor.

Till enahanda ansvar vare den förfallen, som öfverträder föreskrifterna i § 3 eller § 4.

§ 9.

Den, som under tid, då han är ställd under tilltal för förseelse, som omförmäles i § 8, fortsätter eller förnyar samma förseelse, skall, för hvarje gång stämning därför utfärdats och delgifvits, fällas till ansvar enligt samma §.

§ 10.

Förseelse, som omförmäles i § 8, skall åtalas af allmän åklagare, i stad hos polisdomstol, därest särskild sådan är inrättad, men eljest hos poliskammare och, där sådan icke finnes, vid allmän domstol samt å landet vid allmän domstol; och gälle i fråga om klagan öfver domstols eller poliskammares beslut i dessa mål hvad i allmänhet angående besvär i brottmål finnes förordnad.

§ 11.

Af böter, som enligt denna förordning ådömas, tillfalla hälften kronan och hälften åklagaren. Finnes särskild angifvare, tage han hälften af åklagarens andel.

Saknas tillgång till böternas fulla gäldande, skola de förvandlas enligt allmän strafflag.

§ 12.

Öfver granskningsmans beslut må klagan hos Kungl. Maj:t i vederbörande statsdepartement föras i den ordning, som för ekonomimål i allmänhet är stadgad.

§ 13.

Hvad i denna förordning är stadgadt gälle ej i fråga om förevisning af biografbilder vid andaktsöfning eller i sammanhang med föreläsning, som anordnas vid läroanstalt eller med statsunderstöd, ej heller i andra fall då Kungl. Maj:t på ansökan meddelar befrielse från förordningens tillämpning.

Denna förordning träder i kraft den 1 november 1911.

*Utdrag af protokollet öfver civilärenden, hållet inför Hans
Maj:t Konungen i statsrådet å Stockholms slott den
10 mars 1911.*

Närvarande:

Hans excellens herr statsministern LINDMAN,
Hans excellens herr ministern för utrikes ärendena grefve TAUBE,
Statsråden: HEDERSTIERNA,
SWARTZ,
grefve HAMILTON,
MALM,
LINDSTRÖM,
NYLANDER,
VON SYDOW,
VON KRUSENSTIERNA.

*Förordning
ang. biograf-
föreställ-
ningar.*

Departementschefen, statsrådet grefve Hamilton anförde:
»Härmed tillåter jag mig påkalla Eders Kungl. Maj:ts uppmärksamhet rörande frågan om åstadkommande af en verksam kontroll å biograf-föreställningar.

Här i Sverige lära biografer såsom folknöje börjat mera allmänt förekomma först omkring år 1905. Deras antal växte snabbt, och i närvarande stund lära omkring 200 biografteatrar finnas i riket.

Snart nog visade sig, att dessa biografteatrars program lämnade rum för mycket befogade anmärkningar. Det blef allt mera uppenbart, att åtgärder måste vidtagas för vinnande af rättelse, och den 13 november 1908 utfärdade Eders Kungl. Maj:t till Eders Kungl. Maj:ts befallningshafvande i riket följande cirkulär:

»Vår uppmärksamhet har blifvit fäst därå, att rikets polismyndigheter vid pröfningar af ansökningar om tillstånd, där sådant erfordras, till anordnande af biograf-förevisningar och liknande tillställningar icke

alltid träffa nödiga anstalter till förekommande däraf, att vid dylika tillställningar förevisas något, som strider mot sedlighet eller eljest uppenbarligen icke bör offentligen framställas, samt att polismyndigheterna understundom jämväl brustit i behörig tillsyn öfver dessa tillställningar. Med anledning häraf hafva vi härigenom velat anbefalla Eder att erinra vederbörande polismyndigheter om angelägenheten att iakttaga, hvad med gällande författningsars innehåll i förekommande ärenden öfverensstämmer.»

I det stora hela visade det sig emellertid, att cirkuläret ej medförde den önskade förändringen i biografprogrammets karaktär i landet.

Vid 1909 års Riksdag väcktes också i Riksdagens båda kamrar lika lydande motioner i syfte att råda bot mot dessa missförhållanden. I anledning häraf beslöt Riksdagen i skrifvelse till Eders Kungl. Maj:t anhålla, att Eders Kungl. Maj:t täcktes taga i öfvervägande, huruvida mera bestämda och effektiva föreskrifter måtte kunna utfärdas till förebyggande af det skadliga inflytandet af biografföreställningar, särskildt på den uppväxande ungdomen i vårt land, samt, därest verkställd utredning därtill gäfvade anledning, till Riksdagen göra de framställningar, som häraf kunde föranledas. I skrifvelsen anförde Riksdagen bland annat:

»Det torde ej kunna förnekas, att biografföreställningar med goda och gedigna program kunna i viss mån utgöra verksamma bildningsmedel och för allmänheten vara en både nyttig och nöjsam förströelse. Men å andra sidan har erfarenheten tyvärr redan visat, att de mången gång urartat till ett mer eller mindre osundt geschäft, som går ut på att, genom att ibland de goda och bildande numren i programmen insticka omoraliska, rafflande, skrämmande dylika, ockra på allmänhetens godtrogenhet. I stället för att verka bildande och förädlande, verka de därför ofta skadligt och förråande. De hafva därigenom börjat blifva en verklig fara speciellt för det uppväxande släktet. Det förhållandet, att biografteatern framställer lefvande bilder, gör, att intrycken häraf djupare inpräglas i de ungas sinnen. Och särskildt torde det vara just de mest rafflande scenerna, som på barnasinnet utöfva ett oemotståndligt inflytande. Det torde därför ej råda mer än en mening därom, att man bör göra allt hvad göras kan för att söka råda bot på de allvarliga och svåra missförhållanden, som på jämförelsevis kort tid börjat inrota sig i fråga om biografföreställningar.»

I enlighet med chefen för civildepartementet vid föredragning af Riksdagens ifrågavarande skrifvelse gifvet bemyndigande har jag sedermera uppdragit åt notarien vid öfverståthållarämbetet för polisärenden, juris och filosofie kandidaten Per Cronwall, adjunkten vid folkskolesemi-

nariet i Stockholm Marie Louise Gagner samt ordföranden i svenska filmsförbundet C. Magnusson att inom civildepartementet i egenskap af sakkunniga biträda vid beredning af frågan om kontroll å biograf föreställningar.

De sakkunniga hafva den 2 september 1910 afgifvit betänkande jämte förslag till förordning, innefattande vissa bestämmelser angående förevisning af biografbilder.

Öfver förslaget har öfverståthållarämbetet, efter polismästarens i Stockholm hörande, samt Eders Kungl. Maj:ts befallningshafvande i rikets samtliga län, efter hörande af en del polismyndigheter i länen, afgifvit infortrade underdåniga utlåtanden.»

Departements-
chefen.

Efter att hafva redogjort för de sakkunnigas förslag och de i ärendet afgifna utlåtandena anförde departementschefen vidare:

Behofvet af
särskilda
åtgärder.

»Att åtgärder snarast måste vidtagas för att råda bot mot de missförhållanden, som föreligga med afseende å biograf föreställningar, därom lära meningarna numera knappast vara delade. Den axplockning ur biografprogram, som förekommer i de vid 1909 års Riksdag väckta motionerna, är för öfrigt — ehuru den ingalunda torde vara ett urval af de värsta nummer, som visats — mer än belysande. Oafsedt att understundom förekomma bilder, som kunna anses såra tukt och sedlighet och hvilkas förevisande således är belagdt med straff enligt allmän lag, utgöras biografprogrammets mest lockande delar ofta nog af brott och ruskigheter af alla slag samt uppskakande och sensationella dramer, skildrade i så drastiska färger som möjligt. Ej nog med att sådana bilder, som ohöljdt ockra på sensationslystnaden, som framställa förbrytaren, hans skarpsinne och djärfhet i en lockande dager, äro ägnade att förråa smaken, de förvilla rättsbegreppen och locka direkt — såsom tyvärr många exempel visa — genom suggestionens makt till brott.

Faran af dylika olämpliga biografbilder är så mycket större, som en stor del af biografernas publik utgöres af barn och ungdom, hvilkas sinnen äro alldeles särskildt mottagliga för intryck.

Enligt den utredning, som genom den frivilliga biografkommittén i Stockholm förelåg vid 1909 års Riksdag, hade genom beräkningar, gjorda på grund af 205 biografbesök — för hvarje biograf en gång i veckan och vid olika tider — utrönt, att antalet besökande per biograf och föreställning i medeltal uppgått till 82 personer, af hvilka åtminstone 34 barn. Hvarje vecka gäfvos då på 24 biografier i Stockholm 922 föreställningar, till hvilka således sålts 75,604 biljetter, hvaraf 31,348 till barn i skolåldern. De uppgifna talen, som visserligen icke kunna tillmätas exakt värde, då antalet besökande är i hög grad väx-

lande, voro säkerligen icke för höga utan tvärtom för små, emedan kommitténs undersökningar ej sträckt sig till lördagar och söndagar, då publiken på biograferna är utan jämförelse talrikast. Det förtjänar i detta sammanhang nämnas, att antalet barn i Stockholms folkskolor vårterminen 1909 utgjorde 25,871, medan öfriga barn i folkskolåldern utgjorde vid pass 8,500. Man kan sålunda utan öfverdrift påstå, att på hvarje barn i skolåldern då kom i genomsnitt ett biografbesök i veckan.

Att barnbesöken på Stockholms biografteatrar sedan dess ej minskats, framgår af en undersökning, som genom den frivilliga biografkommittén verkstälts under vintern 1910—1911. Till grund för undersökningen hafva lagts 250 besök af kommitténs kontrollanter å Stockholms samtliga 30 biografier. Besöken hafva ägt rum en gång i veckan och på olika tider. Sammanlagda barnantalet vid de sålunda besökta biograf-föreställningarna har utgjort 12,795. Medeltalet barn per biograf och föreställning skulle sålunda hafva stigit från 34 vintern 1908—1909 till 51 vintern 1910—1911.

Jag nämnde nyss, att åseendet af olämpliga, suggererande biografbilder understundom lockat till brottsliga handlingar. Jag har blifvit satt i tillfälle att taga del af en utaf medicine doktor J. Billström här i Stockholm innevarande mars månad afgifven rapport rörande en åtta-årig gosse, som några gånger huggit med knif efter kamrater i skolan och en gång jämväl sårat en annan gosse. Slutresultatet af sin undersökning sammanfattar doktor Billström sålunda, att fallet för honom står såsom en direkt genom den suggestiva inverkan af biografupplevelse framkallad handling af ett enligt vanligt språkbruk och uppfattning icke abnormt barn.

Professorn i psykiatri vid karolinska institutet, öfverläkaren vid Stockholms hospital B. E. Gadelius har också gjort ett uttalande rörande biografteatrarnas menliga inverkan på det uppväxande släktet, ett uttalande, som jag här torde få återgifva. Professor Gadelius yttrar sålunda:

»Ingen skildring, hvarken i tal eller skrift, kan så rycka den unga publiken med sig som dessa rörliga scenerier, där själfva lifvet illusoriskt återgifves. Redan häri bör för vederbörande ligga en maning att utöfva en skarp kontroll på dylika förströelser, hvilka med sina obegränsade suggestionsmedel utöfva ett nästan oemotståndligt inflytande på barnasinnets, ett inflytande som tyvärr kan räcka längre än den timme föreställningen varar.

Villigt erkännande de goda saker, naturscenerier, bilder ur djurens

lif, sagoskildringar m. m., som bjudas åskådaren vid ett besök på våra biografteatrar, måste man dock beklaga, att en mängd, kanske flertalet, dylika förlusteställen, utan tanke på den skada de göra, ofta välja program, där brott och ruskigheter af alla slag afspelas inför publiken, som tyvärr till stor del består af barn mellan 10 och 15 år. Det är intet ovanligt, att programmen efter hvartannat upptaga nummer, däri mord, rån och mord, själfmord o. s. v. förekomma, och den minsta eftertanke måste säga oss, att åtminstone barnen böra förskonas från en alltför tidig inblick i lifvets många fador.

Betydelsen af en dålig uppfostran och de dåliga exemplen för dem, som sedermera själfva hemfalla till brott, är ju numera en så erkänd sak, att ingen drager denna betydelse i tvifvel, och bland de dåliga exemplen äro de gifvetvis de farligaste, som kraftigast insuggeras i barnens fantasi. Undertecknad har själf af brottslingar hört uppgifvas, huru den första tanken på en förbrytelse varit en barnslig lust att efterlikna hjälten i en spännande brottmålsroman, och då redan skildringar i ord på detta påtagliga sätt visa sin medryckande förmåga på det unga sinnet, huru mycket farligare är icke då det illusoriska lif, som afspelas på en biografteater.

Oafsedt denna rent depraverande inverkan måste man också taga hänsyn till det omedelbart skrämmande och på barnasinnet ohälsosamt uppskakande inflytande, biografteatrarnas kusliga skildringar kunna åstadkomma. Att sinnesrörelsen hos mera ömtåliga barn kan stegras till en verklig nervschock, ur hvilken en abnorm, länge kvarstående känslighet och rädsla utveckla sig, det har erfarenheten i en del fall visat. Hysteri är en sjukdom, som i barnåldern ej är sällsynt, och jag är öfvertygad om att biografteatrarnas program ofta är ägnadt att sprida denna sjukdom bland de små. Efter hvad en för saken intresserad och väl underrättad dam upplyst mig, hafva sålunda konvulsioner hos barn omedelbart efter besök på biografteatrar iakttagits.

Beaktar man till sist de yttre hygieniskt dåliga omständigheter, hvarunder detta andliga gift serveras tusentals barnasjälur, den usla luften på de illa ventilerade lokalerna och de alltför långa föreställningarna, så kan man tryggt säga, att vissa biografteatrar representera ett socialt ondt, mot hvilket vederbörande, ej blott föräldrar och målsmän, men ock den allmänna ordningens handhafvare snarast böra inskrida af omtanke för det uppväxande släktets lekamliga och andliga välfärd.»

En tyvärr alltför allmän företeelse är vidare, att barn föröfva tillgrepp för att skaffa sig medel till biografbesök. Enligt meddelande från

föreståndaren för barnvårdsnämndens barnhem för gossar i Stockholm hafva de vanartade gossar, som där intagas, nästan undantagslöst föröfvat tillgrepp, och i de flesta fallen — under år 1910 omkring 30 af 35 — har uppgifvits, att de genom tillgreppen åtkomna penningarna användts till biografbesök. Åtskilliga andra exempel i samma riktning, om hvilka jag erhållit kännedom, skulle kunna nämnas, men det sagda torde vara nog.

De i ärendet afgifna utlåtandena äro också enstämmiga därutinnan, att en strängare kontroll öfver biografställningar är af behovet påkallad, och jag är såsom nämndt fullkomligt af samma mening.

De inom departementet tillkallade sakkunniga hafva för sin del ansett uppenbart, att det enda effektiva medlet att vinna rättelse i de rådande missförhållandena är att låta biografbilderna underkastas granskning, innan de offentligen förevisas. Denna förhandsgranskning bör enligt de sakkunnigas åsikt centraliseras och öfverlämnas till ett för hela landet gemensamt organ. Endast därigenom kan, mena de, vinnas den likformighet i tillämpningen, som måste krävas och som hittills ingalunda uppnåtts. I icke alltför sällsynta fall har inträffat, att samma bildserie tillåtits på en ort, men förbjudits på en annan, och den osäkerhet, som härigenom uppkommit, har varit till skada icke minst för filmsimportörer och biografägare.

Hufvuddragen
af de sakkun-
nigas förslag.

Censurens centraliserande komme därjämte, påpeka de sakkunniga, att medföra betydlig besparing af tid, arbete och kostnad för kontrollen å biografprogrammen. Sedan en bildserie blifvit granskad af den centrala censorsmyndigheten, vore det en gång för alla fastslaget, huruvida den finge eller icke finge offentligt förevisas, och särskild granskning för hvarje gång den flyttades till en ny biografteater obehöflig.

Då de sakkunniga på grund af hvad sålunda anförts föreslagit inrättandet här i Sverige af preventiv, central biografcensur, hafva de till stöd härför åberopat jämväl de i samma riktning gående utvecklingstendenser på biografkontrollens område, hvilka framträd i utlandet, hvarjämte de hänvisat till de önskingar, som gjort sig gällande hos Sveriges biografägare och fått uttryck i särskilda till Eders Kungl. Maj:t ingifna framställningar i ämnet.

Enligt de sakkunnigas uppfattning böra bestämmelserna om censur å biografbilder lämpligen meddelas i en fristående författning, omfattande hela riket, såväl städerna som landsbygden. Innebörden i de sakkunnigas författningsförslag, hvilket torde få biläggas detta protokoll är sålunda, att biografbilder i allmänhet ej få förevisas, såvida de ej

dessförinnan blifvit af censorn godkända. Huruvida, sedan en bildserie blifvit sålunda godkänd, för dess förevisande därutöfver fordras tillstånd af den lokala polismyndigheten, är en fråga, som ej behandlas i den föreslagna författningen. Denna fråga skulle bedömas efter hittills tillämpade regler. Utan att upphäfva den å landsbygden hittills rådande friheten att utan förut erhållet tillstånd af myndighet gifva offentliga föreställningar af hvad slag som helst, skulle man således genom den af de sakkunniga föreslagna lagstiftningen, jämväl hvad landsbygden beträffar, vinna kontroll å biografbilders beskaffenhet, under det att i städerna skulle, förutom censurs godkännande af biografbilderna, fortfarande såsom hittills krävas polismyndighetens tillstånd till gifvande af biografföreställningar.

De i ärendet hörda myndigheterna hafva i allmänhet icke haft några principiella anmärkningar att framställa mot de sakkunnigas förslag utan tillstyrka, att en lagstiftning i hufvudsaklig öfverensstämmelse med grunderna i detta förslag kommer till stånd. Endast Eders Kungl. Maj:ts befallningshafvande i Kopparbergs län hyser en i princip afvikande mening. Under erinran att i vårt land icke finnes införd någon preventiv censur beträffande offentliga föreställningar, anför sålunda Eders Kungl. Maj:ts befallningshafvande, att genom införande, på sätt föreslagits, af dylik censur i fråga om förevisning af biografbilder sådana förevisningar skulle sättas i en alldeles särskild ställning. Eders Kungl. Maj:ts befallningshafvande säger sig emellertid icke kunna gilla en sådan speciallagstiftning utan anser, att, därest nu gällande allmänna lagbestämmelser icke äro tillräckliga för motarbetande af de beträffande biograferna öfverklagade missförhållandena, dessa bestämmelser, i hvad rör såväl biografer som andra likartade föreställningar, böra ändras. Att vid sidan om nu gällande lagstiftning lägga afgörandet huruvida biografbilder få förevisas eller ej i en censurs eller polismyndighets hand anser Eders Kungl. Maj:ts befallningshafvande icke tillrådligt.

För egen del är jag villig medgifva, att de af Eders Kungl. Maj:ts befallningshafvande framförda synpunkterna kunna hafva ett visst teoretiskt berättigande. Men å andra sidan är att märka, att något praktiskt behof af en på förhand skedd granskning af program vid andra offentliga föreställningar än biografförevisningar icke torde föreligga och att man på förevarande område gifvetvis icke bör gå utöfver hvad som betingas af nödvändigheten. Det förefinnes för öfrigt en väsentlig skillnad mellan offentliga föreställningar i allmänhet, å ena, och biografförevisningar, å andra sidan, med hänsyn till dessa senares art och publik samt de låga biljettprisen. Och vidare är att erinra, att de, som när-

mast äro intresserade af frågan, biografägarna, långt ifrån att ställa sig afvisande till saken tvärtom gjort framställningar om en förhandsgranskning i den riktning, som af de sakkunniga föreslagits.

Då jag lika med de sakkunniga anser, att en bättre kontroll svårigen kan erhållas än genom förbud mot förevisning af biografbilder, som ej förut blifvit granskade och godkända genom en för hela riket gemensam myndighet, har jag sålunda anslutit mig till grunderna i de sakkunnigas förslag. Detta förslag innefattar, såsom redan nämnts, allenast föreskrifter om biografbilders granskning genom en särskild censurmyndighet, medan frågan om biografföreställning öfverhufvudtaget skall få äga rum skulle bedömas efter nuvarande bestämmelser. I stad och köping eller annan plats, där ordningsstadgan för rikets städer är gällande, skulle sålunda polismyndighets tillstånd till biografförevisning afvaktas, medan å öfriga orter på landsbygden full frihet fortfarande skulle råda i detta hänseende. Emellertid har upplysning vunnits, att biograföreställningar ofta nog gifvas på sistnämnda platser, hufvudsakligen i större fabriks- och brukssamhällen, där ordningsstadgan ej tillämpas. Särskildt på grund af biografernas eldfarlighet har jag dock funnit angeläget, att ansökan alltid skall göras om rätt att offentligen förevisa biografbilder, på det att polismyndigheten må blifva i tillfälle att besiktiga lokal, där föreställning skall gifvas och jämväl i öfrigt meddela nödiga ordningsföreskrifter.

Förslag till förordning angående biografföreställningar.

I öfverensstämmelse härmed har jag låtit inom civildepartementet upprätta ett förslag till förordning angående biografföreställningar, hvilket jämväl i vissa andra hänseenden skiljer sig från de sakkunnigas förslag.

Sedan departementschefen härefter uppläst omförmälda förslag, anförde han beträffande förslaget särskilda delar följande:

»I §§ 1 och 2 hafva upptagits i tillämpliga delar motsvarande bestämmelser, som återfinnas i 13 § af ordningsstadgan för rikets städer samt i 2, 3 och 5 §§ af nådiga kungörelsen den 13 november 1908 angående rätt för utlänning och vissa i utlandet bosatta svenska undersåtar att här i riket gifva offentlig föreställning m. m. eller att därvid medverka.

§§ 1 och 2.

Bland de missförhållanden, som förekommit och uppmärksammas särskildt å hufvudstadens biografteatrar, har varit, att å sådana teatrar uppträdt varietéartister med plumpa visor eller andra underhaltiga nummer, och de sakkunniga hafva ansett sig böra taga i öfvervägande, huruvida med hänsyn till biografteatrarnas karaktär af särdeles frekventerade, särskildt af barn och ungdom i hög grad besökta folkförlustelseställen,

hvilka, enligt hvad erfarenheten visat, det är förbundet med stora svårigheter att underkasta en effektiv lokal kontroll, förbud borde meddelas mot varietéartisters uppträdande å dylika teatrar.

Emellertid hafva de kommit till den uppfattningen, att ett generellt förbud mot varietéprestationer å biograferna ej bör meddelas, utan att ett reglerande härutinnan lämpligast bör äga rum genom de lokala polismyndigheterna, i den mån deras tillstånd erfordras för tillställningar af det ena eller andra slaget, och de sakkunniga antaga, att, sedan erfarenhet numera vunnits angående vådan af alltför stor frihet i nyssnämnda afseende, polismyndigheternas pröfning skall förebygga, att biograferna urarta till dåliga varietéer. I detta afseende omnämnes särskildt, att öfverståhållarämbetet på sista tiden icke meddelat tillstånd till varietéprestationers utförande å hufvudstadens biografteatrar. Anser man, att polismyndigheternas befo-genhet icke innebär tillräcklig garanti i detta hänseende, och vill man af sådan anledning generellt visa bort alla varieténummer från biografteatrarna, måste man ju, påpeka de sakkunniga, frukta för, att polismyndigheternas befo-genhet att tillåta biografnummer å varietéerna kan leda till att dessa praktiskt taget förvandlas till biografer och liknande missförhållanden därvid yppas. Korrektiv häremot skulle då kunna vinnas endast därigenom, att man alldeles förbjöde hvarje förevisande af biografbilder i sammanhang med andra tillställningar, men ett sådant förbud anse de sakkunniga vara väl rigoröst och af omständigheterna ej påkalladt. För öfrigt är det ju, anförä vidare de sakkunniga, tydligt, att det kan vara i hög grad tilltalande att med en biografbild förena ackompanjerande musik, sång eller deklamation, och att låta mellanakterna å en biografteater utfyllas af t. ex. pianomusik lär icke heller kunna anses olämpligt. Vill man generellt förbjuda varietéuppträdande å biografteatrarna, skulle det blifva förenadt med svårigheter att tillfredsställande angifva gränsen mellan sådant, som, enligt hvad nyss sagts, icke bör förhindras, och olämpliga uppträdanden, hvilka ej äro önskvärda. Det kunde lätt, mena de sakkunniga, hända, att man omöjliggjorde åtskilligt, som kan vara af stor betydelse för biografernas lyftande till en etiskt och konstnärligt högre nivå.

Vissa af de i ärendet hörda myndigheterna hafva emellertid hemställt, att i förslaget måtte inrymmas bestämmelser i syfte att vid föreställningar, där förevisning af biografbilder äger rum, icke därjämte må förekomma tillställningar af sådan beskaffenhet, att de kunna hänföras till varieté.

Med hänsyn till de af de sakkunniga anförda skäl finner jag mig ej böra biträda ett dylikt förslag, särskildt om min hemställan att till-

stånd alltid skall erfordras för offentlig förevisning af biografbilder vinner bifall. Under sådana förhållanden blir ju polismyndigheten i hvarje särskildt fall i tillfälle att pröfva lämpligheten af de prestationer, som skola förekomma i samband med biograf föreställningen. Och skulle det visa sig, att olämpliga varieténummer uppföras, äger polismyndigheten återkalla redan meddeladt tillstånd.

De sakkunniga hafva i sitt förslag (1 §) upptagit den bestämmelsen, att vid offentlig tillställning, till hvilken barn under 15 år lämnas tillträde utan att vara åtföljdt af äldre person, må endast förevisas biografbilder, som blifvit godkända till förevisning jämväl vid dylik tillställning.

§ 3.

Till motivering af sitt förslag i dessa delar hafva de sakkunnige anfört, att, om man vill draga barnen undan allt skadligt inflytande af biografbesöken utan att likväl förhindra offentligt förevisande af bilder, som visserligen kunna inverka menligt på barns fantasilif och karaktärsutveckling, men väl lämpa sig att visas för äldre personer, det blir nödvändigt att vid granskningen och godkännandet af biografbilderna skilja mellan sådana, som få visas endast för äldre personer, och sådana som få visas jämväl för barn. Därvid är emellertid enligt de sakkunnigas mening att märka, att det ej lärer vara lämpligt att förbjuda barn att bevista i och för sig tillåtna biograf föreställningar, därest de infinna sig i sällskap med föräldrar, målsmän eller andra äldre personer. Ett sådant förbud skulle, då barn föreställningarna väl i allmänhet torde blifva förlagda till tämligen tidigt på eftermiddagarna, i stor utsträckning hindra de äldre att medfölja barnen å biograferna. Faran för skadlig inverkan å deras fantasilif genom nervretande biografbilder anse de sakkunniga också väsentligen förminskas, om de under föreställningarna påverkas af det lugnande inflytande, som äldre personers närvaro medför.

Emot de af de sakkunniga i detta hänseende föreslagna bestämmelserna hafva åtskilliga af de i ärendet hörda myndigheterna framställt anmärkningar. Sålunda har framhållits, *dels* att den af de sakkunniga antagna förutsättningen, att barn åtföljande äldre personer alltid äro lämpade att lugnande påverka barnen, ofta torde vara oriktig, helst enligt de föreslagna bestämmelserna den åtföljande äldre personen icke ens behöfver vara en anhörig, *dels* ock att erfarenheten på åtskilliga håll oförtydbart gifvit vid handen olämpligheten af att öfverlåta till föräldrars och målsmäns omdöme, huruvida barn böra få medtagas å en viss biograf föreställning.

Sedan jag inhämtat ytterligare upplysningar rörande erfarenheterna på förevarande område här från Stockholm, anser jag mig icke kunna underkänna betydelsen af de gjorda anmärkningarna. Jag har därför funnit mig böra föreslå, att barn under 15 år, oafsedt huruvida de åtföljas af äldre person eller icke, ej må lämnas tillträde till biografföreställning, där förevisning äger rum af andra bilder än sådana, som blifvit godkända till förevisning jämväl för barn. Jag har ansett mig så mycket hellre kunna förorda denna anordning, som det synes mig uppenbart, att, när det gäller att skydda det uppväxande släktet från dåliga inflytelser, det är bättre att göra för mycket än för litet.

De sakkunniga hafva vidare föreslagit ett stadgande (5 §) därom, att barn under 15 år, hvilket icke åtföljes af äldre person, ej må efter klockan åtta eftermiddagen lämnas tillträde till offentlig förevisning af biografbilder.

Häremot har af vissa myndigheter häfdats den uppfattningen att barn under 15 år ej alls böra få tillträde till aftenföreställningar, hvarjämte påpekats, att, om barn lämnas tillträde till föreställning, som börjar klockan 8 på kvällen, föreställningen ofta nog drager ut till klockan $\frac{1}{2}$ 10 eller senare. Under hänvisning till motsvarande bestämmelser i en förordning för Dresden har föreslagits, att barnföreställningar skola vara afslutade senast klockan 8 eftermiddagen.

I dessa uttalanden kan jag i hufvudsak instämma. Erfarenheten från stockholmsbiograferna under sista året lärer visa, att det blir allt mera vanligt, att äfven små barn besöka föreställningar, som börja klockan 8 eller 9 på kvällen, något som öfver hufvud taget icke torde vara lämpligt och ofta nog kan verka skadligt. Att emellertid så ingripa i familjelifvet, att barn och föräldrar förhindras att tillsammans besöka kvällsföreställningar på biografer, synes mig icke tillrådligt. Jag har därför såsom en medelväg ansett mig böra föreslå, att barn under 15 år, som icke åtföljes af målsman, icke må lämnas tillträde till biograf-föreställning, som afslutas senare än klockan åtta eftermiddagen.

I anledning af erinringar från i ärendet hörda myndigheter har jag i mitt förslag upptagit ett stadgande i syfte att genom tydliga anslag — exempelvis »barn äga tillträde», »barn äga icke tillträde» — kommer att utmärkas, huruvida föreställning är tillgänglig för barn under 15 år eller icke.

§ 4.

§ 4 innehåller hufvudstadgandet rörande förbud att förevisa biografbilder, som ej blifvit efter föregående granskning godkända och är affattad i hufvudsaklig öfverensstämmelse med de sakkunnigas förslag. Sälunda har jag i syfte att bereda större möjlighet att å biografteatrarna

förevisa illustrationer till dagshändelserna föreslagit, att den i paragrafen föreskrifna granskningen icke skall tillämpas i afseende å bilder, som troget skildra nyligen inträffade händelser och förevisas under en tid af högst 10 dagar efter det de skildrade händelserna ägt rum. I förevarande fall synes dock böra krävas särskildt godkännande af bilderna från polismyndigheten, något som icke torde vålla nämnvärd tidsutdräkt.

I § 5 har jag upptagit bestämmelserna rörande granskningsmännen och ersättning till dem i öfverensstämmelse med de sakkunnigas förslag med vissa formella jämkningar, som icke torde kräva närmare motivering.

§ 5.

De sakkunniga hafva i sitt betänkande framhållit, hurusom uppdraget att vara censor eller, såsom jag föreslagit benämningen, granskningsman af sin innehafvare kräver stora kvalifikationer. Omfattande bildning, säker omdömesförmåga och stor takt äro hufvudbetingelser därför. Med hänsyn därtill att biografcensurens kanske största betydelse ligger däri, att den skall rädda det uppväxande släktet från påverkan af dåliga biografbilder, och då afgörandet, huruvida en biografbild lämpar sig för barn, ofta är särdeles svårt och ömtåligt, anse de sakkunniga därjämte vara högeligen önskvärdt, att granskningsmannen besitter pedagogisk erfarenhet. Till dessa uttalanden ansluter jag mig fullständigt.

Uppdraget blir utan tvifvel ganska ansträngande. Att dagligen under längre tid syssla med bedömande af biografbilder torde knappast någon stå ut med; därigenom skulle en granskningsmans energi och uppmärksamhet allt för fort slappas. Det torde därför, i öfverensstämmelse med hvad de sakkunniga förutsatt, vara nödvändigt, att institutionen inrättas så, att en granskningsman ej behöfver åt granskningen ägna mer än i genomsnitt högst tre timmar dagligen.

Att på förhand med anspråk på exakthet uträkna den tid, som kan antagas komma att åtgå för granskningen af alla till förevisande i Sverige afsedda biografbilder, har ej varit de sakkunniga möjligt. För att emellertid bilda sig ett omdöme härutinnan hafva de verkställt vissa beräkningar och därvid kommit till den uppfattningen, att till en början borde förordnas två granskningsmän, hvilka då skulle årligen tagas i anspråk hvar och en under en tid af 600 timmar.

Granskningsmans arfvode torde böra betalas af den, som påkallar hans granskningsåtgärd. Beträffande storleken af arfvodet hafva de sakkunniga tänkt sig ett belopp af 1 krona för hvarje granskad bildserie med tillägg af 50 öre för hvarje påbörjad femtiotal meter, hvarmed

filmens längd öfverstiger 100 meter. 100 meter uppspelas på ungefär 5 minuter, och den nu föreslagna taxan skulle alltså för granskningsmannen representera ungefär 10 à 12 kronor för hvarje timme, som han använder för att åse uppspelandet af filmer. Då han ju därutöfver har åtskilligt arbete med mottagande af anmälningar, öfvervakande att meddelade föreskrifter om uteslutande af en eller annan del af granskade filmer efterkommas, utfärdande af bevis om godkännande samt stämpling af godkända filmer m. m., anse de sakkunniga denna taxa ej vara för hög. Till denna fråga torde jag senare få återkomma, efter det ytterligare utredning blifvit verkställd.

Lokal för granskningen hafva de sakkunniga ansett staten böra tillhandahålla samt förse med erforderliga anordningar för uppspelning af filmer. För att statsverket må beredas ersättning för kostnaderna härför hafva de sakkunniga tänkt sig, att granskningsmans bevis om godkännande af anmäld film skulle förse med stämpel till lämpligt belopp. Skulle stämpeln bestämmas till exempelvis 50 öre, borde inkomsten häraf kunna beräknas uppgå till omkring 2,000 kronor årligen.

Lika med de sakkunniga finner jag lämpligt, att staten tillhandahåller lokal för granskningen. Till en början torde, därest särskilda kostnader härför blifva nödiga, dessa kunna utanordnas under förskottstitel, och läser sedermera erforderligt anslag böra äskas af Riksdagen.

Då frågan om stämpelafgift å granskningsmans bevis ankommer på chefens för finansdepartementet föredragning, läser ärendet i denna del böra öfverlämnas till nämnda departement.

§ 6.

Denna paragraf angifver de grunder, enligt hvilka granskningsmyndigheten skall förfara vid bedömandet af anmälda biografbilder. Där föreskrifves beskaffenheten af de bilder, som icke få godkännas, samt, å andra sidan, att granskningsman skall vara skyldig godkänna alla bilder, hvilka icke falla under de förbjudna kategorierna.

Att finna en tillfredsställande formulering af den nu ifrågavarande instruktionen för granskningsmyndigheten erbjuder tydligen stora svårigheter. Det är å ena sidan erforderligt att tillse, att granskningsman erhåller tillräcklig rörelsefrihet, så att han kan gallra bort allt, som icke bör offentlig framställas, men å andra sidan måste en bestämd gräns uppdragas för hans befogenhet i sådant afseende, så att godtyckliga afgöranden såvidt möjligt förebyggas. De sakkunniga hafva såsom norm för granskningsmans verksamhet angifvit — förutom allmän lag, hvilket ju faller af sig själf — att han ej må godkänna bilder, vilkas

förevisande skulle vara anstötligt i sedligt, religiöst eller politiskt hänseende eller eljest verka förråande eller till förvillande af rättsbegreppen.

Vid meddelande af tillstånd till biografföreställningar hafva polismyndigheterna i Sverige på vissa orter förbjudit bilder, som skildra mord, rån eller andra brott. Ett sådant förbud hafva de sakkunniga icke ansett lämpligen böra meddelas i förevarande författning. Den brottsliga handlingen kan, säga de, ingå såsom ett hastigt utspeladt moment i en dramatisk handling på sådant sätt, att befogad anmärkning mot dess förekomst i bilden ej kan framställas. En detaljerad och omständlig skildring af ett brott på biografduken, där de psykologiska motiven för handlingen icke eller endast otydligt framträda, är väl i allmänhet olämplig, men icke ens en sådan skildring torde enligt de sakkunnigas mening under alla omständigheter vara förkastlig. Dylika detaljerade skildringar af brott förekomma ju, påpeka de sakkunniga, t. ex. i äldre och nyare skådespel af stort och oomtvistligt värde, och det synes ej böra komma ifråga att utan vidare förbjuda sådana skådespels återgifvande medelst biografbilder. De sakkunniga hafva trott, att den af dem formulerade föreskriften (3 §) skall vara tillräcklig att förhindra godkännandet af olämpliga skildringar utaf brott.

I de sakkunnigas förslag har jag ansett mig böra vidtaga vissa jämkningar. Politiska synpunkter böra gifvetvis icke göra sig gällande vid bedömande af huruvida en bild får förevisas eller icke, något som ju icke hindrar att en biografbild kan behandla ett politiskt ämne eller en politisk personlighet på sådant sätt, att bilden uppenbarligen icke bör få offentligens förevisas. Äfven frågan om hvad som kan anses vara i religiöst hänseende anstötligt torde i viss mån vara beroende på vederbörandes individuella uppfattning i hithörande ting, hvadan jag anser de sakkunnigas formulering icke heller i denna del böra vinna godkännande. Jag har föreställt mig, att man såsom lämpliga riktlinjer för granskningsmannens verksamhet skulle kunna angifva, att han icke må godkänna biografbilder, hvilkas förevisande skulle strida mot allmän lag eller goda seder eller eljest kunna verka förråande, upphetsande eller till förvillande af rättsbegreppen.

Af polismyndigheten i Uppsala har uttalats önskvärdheten af uttryckligt förbud mot förevisande af framställningar af mord, själfmord, rån och andra gröfre brott. Det är nämligen, säger polismyndigheten, en alltför ofta bestyrkt erfarenhet, att biografförevisningar af brott väckt brottsliga instinkter till lifs hos åskådaren, och det torde enligt polismyndighetens mening i hvarje fall icke finnas någon giltig anled-

ning, hvarför ogärningar skola förevisas å biograf. Polismyndigheten framhåller härvid, att det är en helt annan sak, om i en bok eller på en teaterföreställning brottet med dess motiv, utveckling och följder framställas, särskildt om det sker mot en social bakgrund eller ur psykologiska synpunkter. Äfven sådana fullt lojala framställningar hafva dock, anföres vidare, icke sällan haft menliga inverkingar på omogna läsare eller åskådare, och då så är, finnes det enligt polismyndighetens mening intet skäl att genom biografförevisningar af enbart den brutala brottsgärningen öka möjligheterna till osund inverkan i detta afseende, detta så mycket mindre, som biografpubliken i regel utgöres af de för suggestion minst motståndskraftiga personerna.

Jag delar visserligen uppfattningen om olämpligheten af skräcksceners framförande på biografteatrar, men kan dock ej förorda ett fullständigt förbud mot framställning af brott eller själfmord. Allt beror på framställningssättet och det sammanhang, i hvilket den brottsliga gärningen skildras. Då erfarenheten pekar på en utveckling af biografen mot verklig teater, skulle man genom ett dylikt allmänt förbud kunna förhindra framställningar af både moralisk innebörd och konstnärligt värde. Emellertid är det gifvetvis angeläget, att granskningsmannen förfar med alldeles särskild noggrannhet, då det gäller att bedöma bilder med det innehåll, hvarom nu är fråga. Jag har därför ansett lämpligt, att i författningen såsom ett särskildt direktiv för granskningsmännen angifves, att bilder, som framställa skräckscener, själfmord eller grofva förbrytelser på sådant sätt eller i sådant sammanhang, att de kunna verka förråande, upphetsande eller till förvillande af rättsbegreppen, icke må godkännas.

I fråga om bilder, afsedda för barnförevisningar, anser jag lika med de sakkunniga, att granskningsmyndigheten bör äga full frihet att bedöma, hvad som för barnen kan vara skadligt eller icke skadligt.

§ 7. I denna paragraf hafva upptagits bestämmelserna angående bevis om godkännande af film. De öfverensstämman med de sakkunnigas förslag, men hafva något fullständigats med anledning af erinringar från i ärendet hörda myndigheter.

§§ 8 och 9. De sakkunniga hafva såsom straff för öfverträdelse af de utaf dem ifrågasatta stadgandena föreslagit böter från och med 5 till och med 100 kronor

Åtskilliga af de i ärendet hörda myndigheterna hafva ansett dessa straffbestämmelser alltför lindriga och till och med föreslagit, att frihets-

straff skulle ingå i straffskalan. Äfven jag finner de föreslagna straffmåttan väl låga och har därför upptagit en strafflatitud af 10—500 kronor.

Med hänsyn till den af mig föreslagna utvidgningen af författningens innehåll hafva kompletterande straffbestämmelser införts i förslaget.

Dessa paragrafer innehålla vissa processuella stadganden, hvilka §§ 10—12. icke torde behöfva närmare motiveras.

I första stycket af 1 § i de sakkunnigas förslag har upptagits en föreskrift, att föregående granskning ej erfordras beträffande biografbilder, som visas i sammanhang med föreläsning vid läroanstalt. De sakkunniga säga sig icke kunna underlåta att uppmärksamma, att skäl kunna anföras för önskvärdheten af undantagets utsträckande jämväl till exempelvis föreläsningar i allmänhet öfver vetenskapliga, litterära eller konstnärliga ämnen, föredrag öfver resor och möjligen andra liknande allmänna föredrag, men svårigheten att finna mot missbruk betryggande bestämmelser har föranledt dem att i anslutning till hvad i 13 § i ordningsstadgan för rikets städer stadgas i fråga om frihet från skyldighet att anmäla föreläsning vid läroanstalt begränsa nu ifrågavarande undantag till dylika föreläsningar. Att i analogi med nyssnämnda författningsrum göra undantag äfven för andaktsöfningar hafva de sakkunniga ej funnit vara af något i Sverige förefintligt praktiskt behof påkalladt. § 13.

Med anledning af upplysning i en myndighets utlåtande att det lär vara vanligt, att i missionshus i sammanhang med andaktsöfningar af missionärer och andra förevisas biografbilder af religiöst innehåll, har jag ansett förevisning af biografbilder vid andaktsöfning icke böra falla under författningens stadganden.

Ej heller torde vara nödigt, att dess föreskrifter tillämpas i fråga om förevisning af biografbilder i sammanhang med statsunderstödda föreläsningar, då dylika föreläsningar i allt fall äro underkastade kontroll.

Slutligen synes böra utsägas, att författningens bestämmelser ej skola tillämpas, då Eders Kungl. Maj:t på ansökan meddelar befrielse från förordningens tillämpning. Härigenom fästes uppmärksamheten på att dispens kan beviljas i fråga om förevisning af biografbilder exempelvis vid vetenskapliga eller populärvetenskapliga föreläsningar eller föredrag.

För att för biografägarna underlätta öfvergången till de nya förhållandena och för dem möjliggöra ostörd förbrukning af redan delvis

Förordningens
ikraftträdande.

till förevisning använda filmer äfvensom för att bereda tid för anskaffande af lokal för granskningsmyndigheten m. m., torde böra stadgas, att författningen i ämnet skall träda i kraft först den 1 november 1911.

Ehuruväl ifrågavarande författning tillhör den ekonomiska lagstiftningens område, anser jag mig, med hänsyn till frågans vikt och beskaffenhet, böra förorda, att framställning göres om Riksdagens yttrande öfver författningsförslaget.

Jag hemställer alltså, att Eders Kungl. Maj:t måtte genom nådig proposition inhämta Riksdagens yttrande öfver det af mig nu framlagda förslag till förordning angående biografföreställningar, med förklarande, att Kungl. Maj:t vill, efter emottagande af Riksdagens svar, företaga den slutliga pröfningen af samma förslag och förordna om utfärdande af författning i ämnet.

Denna af statsrådets öfriga ledamöter biträdda hemställan behagade Hans Maj:t Konungen bifalla samt förordnade, att till Riksdagen skulle aflåtas nådig proposition af den lydelse, bilaga till detta protokoll utvisar.

Ur protokollet:

Carl Stålhammar.

Bilaga.

Förslag

till

Förordning, innefattande vissa bestämmelser angående
förevisning af biografbilder.

1 §.

1. Lefvande fotografiska bilder eller så kallade biografbilder må ej offentligen förevisas, såvida de icke dessförinnan blifvit efter verkställd granskning godkända i den ordning här nedan sägs.

Vid offentlig tillställning, till hvilken barn under 15 år lämnas tillträde utan att vara åtföljdt af äldre person, må endast förevisas biografbilder, som blifvit godkända till förevisning jämväl vid dylik tillställning.

2. Hvad i mom. 1 är stadgadt afser icke biografbilder, som visas i sammanhang med föreläsning vid läroanstalt.

Därjämte skall vederbörande polismyndighet vara befogad medgifva, att bilder, som skildra nyligen inträffade händelser, utan sådant godkännande, som ofvan sägs, förevisas under en tid af högst 10 dagar efter det de skildrade händelserna ägt rum.

2 §.

Den i 1 § omnämnda granskning af biografbilder verkställas af en eller flera utaf Kungl. Maj:t förordnade censorer.

Meddeladt förordnande att vara censor kan när som helst återkallas.

Censor äger af den, som påkallat granskningen, åtnjuta godtgörelse enligt särskild taxa. Denna taxa fastställas af Kungl. Maj:t, som jämväl meddelar närmare föreskrifter i öfrigt angående censorernas verksamhet.

3 §.

Censor må ej godkänna biografbilder, hvilkas förevisande skulle strida mot allmän lag, vara i sedligt, religiöst eller politiskt afseende anstötligt eller eljest kunna verka förråande eller till förvillande af rättsbegreppen.

Till förevisning vid sådan tillställning, som omnämnes i 1 § 1 mom. andra stycket, må ej heller godkännas bilder, som äro ägnade att på ett onaturligt sätt uppjaga barns fantasi eller eljest skadligt inverka på deras andliga eller kroppsliga utveckling.

Bilder af annan beskaffenhet, än nu nämnts, må censor ej vägra godkänna.

4 §.

Films, som blifvit vid granskning godkänd, skall till bevis därom åtryckas stämpel, hvarjämte censor skall utfärda intyg öfver godkännandet, innehållande en kortfattad beskrifning af bilderna samt uppdragande rubrik och underrubriker, om sådana äro anbragta å filmen, äfvensom, där viss del af filmen blifvit före godkännandet på tillsägelse af censor utesluten, anmärkning härom. I stämpeln och intyget skall tillika angifvas, huruvida bildserien blifvit eller icke blifvit godkänd till förevisning vid sådan tillställning, som omnämnes i 1 § 1 mom. andra stycket.

Intyget är den, som förevisar bilderna, pliktig på anmodan uppvisa för vederbörande polismyndighet.

5 §.

Barn under 15 år, hvilket icke åtföljes af äldre person, må ej efter klockan åtta eftermiddagen lämnas tillträde till offentlig förevisning af biografbilder.

6 §.

Öfverträdelse af hvad i 1 och 5 §§ stadgas belägges med böter från och med 5 till och med 100 kronor.

Den, som under tid, då han är ställd under tilltal för sådan förseelse, fortsätter eller förnyar densamma, skall för hvarje gång, åtal mot honom ägt rum och han däraf undfått del, fällas till ansvar enligt denna paragraf.

7 §.

Förseelse mot denna förordning åtalas vid polisdomstol, där särskild sådan är inrättad, men eljest hos poliskammare eller, där sådan icke finnes, vid allmän domstol; och gälle i fråga om klagan öfver domstols eller poliskammares beslut i dessa mål hvad i allmänhet angående besvär i brottmål finnes förordnad.